

Obrębska, Agnieszka

Sprawozdanie z Jubileuszu 50-lecia "Komunikatów Mazursko-Warmińskich" (1957-2007)

Komunikaty Mazursko-Warmińskie 4, 581-582

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Agnieszka Obrębska

Sprawozdanie z Jubileuszu 50-lecia „Komunikatów Mazursko-Warmińskich” (1957–2007)

29 września 2007 r. w salach Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie obchodzono jubileusz 50-lecia „Komunikatów Mazursko-Warmińskich”. Organizatorami uroczystości były instytucje olsztyńskie: Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego oraz Muzeum Warmii i Mazur.

Zgromadzonych na uroczystości powitał prof. dr hab. Stanisław Achremczyk – dyrektor OBN. Wśród zaproszonych gości znaleźli się: Prezydent Miasta Olsztyn Czesław Jerzy Małkowski, przewodniczący Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Miron Sycz, delegat Wojewody Anny Szyszki Bożena Ulewicz, biskup Diecezji Mazurskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego Rudolf Bażanowski, prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego prof. dr hab. Krzysztof Mikulski oraz redaktorzy naczelni czasopism: „Przeglądu Historycznego” prof. dr hab. Włodzimierz Lengauer, „Zapisek Historycznych” prof. dr hab. Bogusław Dybaś, „Przeglądu Zachodniego” dr Hanka Dmochowska, sekretarz redakcji „Studiów Łomżyńskich” Elżbieta Żegalska, a ponadto redaktorzy, twórcy i autorzy kwartalnika „Komunikaty Mazursko-Warmińskie”.

We wprowadzeniu prof. Stanisław Achremczyk przypomniał pokrótce historię powstania czasopisma i kolejne etapy jego rozwoju. Jak podkreślił, u genezy założenia kwartalnika leżało zaktywizowanie środowiska historycznego, wokół pisma skupiło się początkowo kilku, później kilkunastu współpracowników. Stało się on warsztatowym pismem olsztyńskiego środowiska historycznego, w którym publikowali swoje prace przedstawiciele prawie wszystkich ośrodków akademickich w kraju, ponadto łamy kwartalnika dawały możliwość debiutu młodym historykom. Powstały w 1957 r. periodyk jako pierwsze czasopismo historyczne na ziemiach odzyskanych stał się wzorem dla późniejszych pism regionalnych zakładanych na terenie Warmii i Mazur.

Kolejnym punktem obchodów było wręczenie przez Mirona Sycza – przewodniczącego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Honorowych Odznak za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które przyznano profesorom: Marianowi Biskupowi, Januszowi Jasińskiemu, Wojciechowi Wrzesińskiemu oraz Bohdanowi Łukaszewiczowi.

Laudację na cześć odznaczonych wygłosił profesor Stanisław Achremczyk, podkreślając wkład odznaczonych w tworzenie i wydawanie periodyku oraz wpływ, jaki wywierali na kształtowanie i rozwój pisma. W imieniu uhonorowanych głos z podziękowaniami zabrał profesor Janusz Jasiński.

Po odznaczeniach gratulacje jubileuszowe złożyły władze miejskie, wojewódzkie i reprezentanci poszczególnych czasopism.

Ostatnią część uroczystości wypełniły referaty. Pierwszy Władysława Ogrodzińskiego *W dążeniu do naukowego czasopisma historycznego w Olsztynie*. Autor referatu skupił się na ukazaniu genezy pisma do ostatnich miesięcy II wojny światowej. Referent przedstawił trudy, jakie na-

potykano przy organizowaniu życia naukowego po latach wojny i okupacji, przypomniał, że „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” były pierwszym periodykiem naukowym zajmującym się dziejami ziem Polski północno-wschodniej wydawanym w Olsztynie. Na historię pisma składają się trzy okresy. Pierwszy trwający od lipca 1946 do sierpnia 1948 r., kiedy to Instytut Mazurski powstał w 1945 r. rozpoczął wydawanie „Komunikatów Działu Informacji Naukowej”. Czasopismo publikowało treści w trzech seriach: prehistoria i historia, sztuka i kultura oraz seria społeczno-gospodarcza. Drugi okres rozpoczął się we wrześniu 1948 r. i trwał do końca 1950 r. Wówczas to z powodu centralizacji i ograniczania ruchów regionalnych, a także trudności finansowych władze centralne zarządziły połączenie Instytutu Mazurskiego w Olsztynie z Instytutem Zachodnim w Poznaniu. Po połączeniu powstała Stacja Naukowa Instytutu Zachodniego (Instytut Mazurski) w Olsztynie. Czasopismo kontynuując swoją pracę zmieniło tytuł na „Komunikaty Stacji Naukowej Instytutu Zachodniego w Olsztynie” (Instytut Mazurski). Trzeci ostatni okres trwający od 1957 r., to czas, kiedy po sześcioletniej przerwie wznowiono wydawanie kwartalnika pod zmienionym tytułem „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” i pod szyldem Polskiego Towarzystwa Historycznego, Oddział w Olsztynie.

Drugi referat wygłoszony przez redaktora KMW, prof. dr. hab. Wojciecha Wrześcińskiego poruszył temat *Komunikaty Mazursko-Warmińskie – pismo regionalne czy środowiskowe*. Na pytanie postawione w tytule profesor odpowiedział jednoznacznie: „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” to pismo środowiskowe łączące badaczy historii Prus Wschodnich i państw bałtyckich. Ponadto periodyk od początku łączył historyków różnych pokoleń (Emila Sukertowa-Biedrawina i Janusz Jasiński) oraz był i nadal jest łącznikiem między historykami ogólnopolskimi. Profesor Wrześciński podkreślił również pośredni wkład czasopisma w ukształtowanie historycznego środowiska uniwersyteckiego. To wokół „Komunikatów Mazursko-Warmińskich” skupieni byli historycy tworzący dziś Instytut Historii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.